

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 14P/68/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124204191
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Tomašovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2124204191.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní vedenom pred sudkyňou Mgr. Andreou Tomašovičovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. R., U.. X.X.XXXX, F. R. F., v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov - matka: H. R., U.. XX.X.XXXX, R. Š. V. XXX/XX, F., otec: neuvedený, o vyslovenie osloviteľnosti, takto

rozhodol:

I. Súd v y s l o v u j e osvojiteľnosť maloletého M. R., U.. X.X.XXXX.

II. Súd p o z b a v u j e matku maloletého výkonu rodičovských práv a povinností.

III. Súd u s t a n o v u j e maloletému M. za poručníka Mesto Trnava, ktorý bude dohliadať na výchovu maloletého, zastupovať ho a spravovať jeho majetok, ako aj predkladať súdu dvakrát ročne, k 30.6. a k 31.12. každého roka, správu o osobe maloletého dieťaťa a správu o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a do dvoch mesiacov po zániku poručníctva predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 24.5.2024 bol tunajšiemu súdu doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava (ďalej len "ÚPSVaR") na začatie konania o vyslovenie osvojiteľnosti maloletého M., na pozbavenie matky výkonu rodičovských práv a povinností a ustanovenie poručníka maloletému dieťaťu. ÚPSVaR svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý bol uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 14PPOm/3/2023-8 zo dňa 13.9.2023 dočasne zverený do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, do Centra pre deti a rodiny Pečeňady, zároveň súd začal konanie vo veci náhradnej starostlivosti o maloleté dieťaťa. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.10.2023. Maloletý M. bol umiestnený v profesionálnej náhradnej rodine CDR Pečeňady. Matka dieťaťa nemá vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o dieťa, je nezamestnaná, je závislá na alkohole. Okresný súd Trnava uznesením č.k. 35Nt/24/2023-16, zmenil spôsob výkonu ochranného protialkoholického liečenia, ktorý bol matke uložený rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 2T/59/2020 zo dňa 8.10.2020, z ambulantnej na ústavnú formu. Okrem maloletého M. má matka ešte dve deti, L. F., U.. X.X.XXXX, ktorá bola zverená do osobnej starostlivosti otca a C. Q., U.. XX.X.XXXX, ktorá bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky zo strany otca. Matka sa o staršie deti nezaujíma a vyživovaciu povinnosť si neplní. O maloletého M.K. sa matka v CDR Pečeňady spočiatku zaujíkala, navštevovala ho v pravidelných dvojtýždňových intervaloch. Nepodnikla však žiadne reálne kroky k návratu dieťaťa do jej starostlivosti. Nenašla si prácu, nezabezpečila bývanie. Zo strany úradu jej bola navrhnutá možnosť dobrovoľného ambulantného liečenia ako aj možnosť absolvovať resocializačný pobyt, čo matka odmietla. Poslednú osobnú návštevu dieťaťa realizovala matka dňa 22.11.2023. Od tej doby dieťa nenavštívila a neprejavila

o dieťa skutočný záujem. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 14P/108/2023-36 zo dňa 7.3.2024, bola nad maloletým Lukášom nariadená ústavná starostlivosť a maloletý bol umiestnený do Centra pre deti a rodiny Pečeňady. Dňa 8.3.2024 matka telefonicky požiadala o osobné stretnutie za účelom podpísania prívolenia na osvojenie dieťaťa, na dohovoréné stretnutie sa však nedostavila. Maloletý M. bol dňa 2.4.2024 zapísaný do zoznamu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť, formou pestúnskej starostlivosti. Dňa 23.5.2024 CDR Pečeňady zaslalo oznámenie o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého M..

2. Matke bol návrh doručený dňa 20.7.2024, matka sa k návrhu nevyjadrila.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinami predloženými navrhovateľom, ako aj rodným listom dieťaťa, výsluchom svedkyne, keď pojednával v neprítomnosti matky, ktorá mala predvolanie riadne doručené, svoju neprítomnosť neospravedlnila, o odročenie pojednávania nežiadala, pričom súd zistil nasledovný skutkový stav.

4. Procesný opatrovník sa na pojednávaní vyjadril, že matka sa o dieťaťa nezaujíma od marca - apríla 2024. Matka úrad nekontaktuje, nie je známe kde sa zdržiava, úrad nemá vedomosť ani o tom, či nastúpila na výkon trestu ochrannnej liečby ústavnou formou. Z toho dôvodu sú splnené podmienky na vyslovenie osvojiteľnosti. Procesný opatrovník nemá námietky voči ustanoveniu Mesta Trnava za poručníka.

5. Mesto Trnava s vyslovením osvojiteľnosti maloletého, ako aj s ustanovením za poručníka súhlasí, rovnako nemá vedomosť o tom, kde sa matka zdržiava.

6. Svedkyňa G. K. Č. na pojednávaní uviedla, že maloletého má vo svojej starostlivosti od 4.7.2024, kedy si ho aj s partnerom prevzali od profesionálnej matky v CDR Pečeňady. S profesionálnou matkou je naďalej v kontakte, vysvetlila jej denný ukážkový režim dieťaťa. Maloletý M. je v poriadku, prosperuje. Počas celej doby kým je maloletý v jej starostlivosti, matka o dieťa neprejavila záujem, svedkyňu nekontaktovala telefonicky, písomne a ani osobne s cieľom stretnúť sa s maloletým.

7. Podľa § 101 ods. 1 Zákona o rodine, na osvojenie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa, ak tento zákon neustanovuje inak. Rovnako potrebný na osvojenie je súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolať súhlas možno len do času, kým nie je maloleté dieťa umiestnené na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

8. Podľa § 102 ods. 1 písm. a) a b) Zákona o rodine, na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak
a) počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo
b) počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavili o dieťa žiadny záujem, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka.

9. Podľa § 102 ods. 3 Zákona o rodine, súhlas na osvojenie v prípadoch uvedených v odseku 1 dáva opatrovník, ktorý bol osvojovanému maloletému dieťaťu ustanovený v konaní o osvojenie. Na ustanovenie opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia opatrovníka zaniká vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

10. Podľa § 102 ods. 4 Zákona o rodine, o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

11. Podľa § 137 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), návrh na začatie konania o osvojiteľnosti môže podať zákonný zástupca dieťaťa, u ktorého sú splnené predpoklady na osvojenie podľa predpisov rodinného práva, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo zariadenie, v ktorom je dieťa umiestnené.

12. Podľa § 138 ods. 1 CMP, účastníkmi konania o osvojiteľnosti sú navrhovateľ, dieťa a jeho rodičia.

13. Podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

14. Podľa § 39 ods. 1, 2 a 4 Zákona o rodine, ak súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič. (1) Ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka. (2) Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká. (4)

15. Podľa § 56 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. (1) Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu. (2) Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje. (3)

16. Podľa § 57 ods. 3 Zákona o rodine, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu. (3)

17. Podľa § 58 ods. 1 až 7 Zákona o rodine, v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis. (1) Správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťati obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a o osobitných potrebách. (2) Poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu. (3) Súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí. (4) Za porušenie povinností pri spravovaní majetku maloletého dieťaťa zodpovedá poručník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody. (5) Po zániku poručníctva je poručník povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku svojho poručníctva. (6) Medzi poručníkom a maloletým dieťaťom nevzniká vyživovacia povinnosť. (7)

18. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že sú splnené podmienky pre vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že matka neprejavuje o dieťa žiadny záujem, pričom jej v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka. Z uvedeného dôvodu bola splnená podmienka pre vyslovenie osvojiteľnosti maloletého vo výroku I. rozsudku, čo znamená, že na prípadné osvojenie maloletého nebude potrebný súhlas matky.

19. Matka maloletého neprejavuje o maloleté dieťa žiaden záujem, nestará sa o neho, nevychováva ho, riadne ho neživí, ani neplní svoju vyživovaciu povinnosť, t.j. nezaujíma sa o uspokojovanie potrieb maloletého, a teda vôbec si neplní rodičovské povinnosti. Vzhľadom na to, že matka dlhodobo hrubým spôsobom zanedbáva svoje rodičovské povinnosti, rozhodol súd v zmysle § 38 ods. 4 Zákona o rodine o pozbavení matky výkonu jej rodičovských práv a povinností vo výroku II. rozsudku. Súd dodáva, že rozhodnutie o pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností nemá vplyv na vyživovaciu povinnosť matky k dieťaťu, a teda jej vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu naďalej trvá.

20. Z dôvodu, že súd rozhodol o pozbavení matky výkonu jej rodičovských práv a povinností, ustanovil maloletému vo výroku III. rozsudku v súlade s § 39 ods. 2 Zákona o rodine a § 56 ods. 1 Zákona o rodine poručníka, a to Mesto Trnava, v ktorej obci má maloletý trvalý pobyt a ktorá obec s ustanovením za poručníka vyslovila na pojednávaní súhlas. Zároveň súd v zmysle § 58 ods. 1 Zákona o rodine uložil poručníkovi povinnosť predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého a správy o maloletom.

21. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

22. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď vo výroku V. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP a zároveň účastníci náhradu trov konania ani nežiadali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava, avšak odvolanie podané procesným opatrovníkom a poručníkom by nebolo právne účinné, pretože títo sa práva podať odvolanie výslovne vzdali do zápisnice na súde po vyhlásení rozhodnutia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.